

Broj: 05/7-39-1-158-69/21

Sarajevo, 30. 3. 2021.

Z A P I S N I K

69. sjednice Vijeća nacionalnih manjina BiH, održane 25. 3. 2021.

Sjednica Vijeća nacionalnih manjina BiH počela je u 13 sati.

Sjednici su prisustvovali: Andrija Svatok, predsjedavajući, Tihomir Knežiček, Jovanka Manzalović-Šalaka, Velibor Kuvač, Dragan Marković, Todorka Jovanović, Silvija Vujović, Nedžad Jusić, Marija Grbić, Hakan Varan, Eva Pašić-Juhas, Mladen Radmilović, Halil Bicaj, Davor Ebner, Tijana Vučurević i Dejan Piotrovski.

Opravdano odsutni bili su Vjeročka Gajić i Jakob Finci.

Sjednici su, također, prisustvovali: Zoran Žuža iz Sektora za odnose s javnošću Sekretarijata Parlamentarne skupštine BiH i Aida Kreho, sekretar Zajedničke komisije za ljudska prava.

Rad sjednice odvijao se po sljedećem

Dnevnom redu

1. Usvajanje Zapisnika 68. sjednice Vijeća nacionalnih manjina BiH;
2. Razmatranje Prijedloga informacije za Zajedničku komisiju za ljudska prava Parlamentarne skupštine BiH o aktima kojima se regulira rad Vijeća nacionalnih manjina BiH;
3. Razmatranje pitanja korištenja jezika nacionalnih manjina u BiH, potrebe saradnje sa Savjetom i Savezom nacionalnih manjina Republike Srpske i donošenja strategije za nacionalne manjine Bosne i Hercegovine;

4. Razmatranje prijedloga odgovora na upitnik Vijeća Evrope o provođenju principa iz Okvirne konvencije za zaštitu nacionalnih manjina;
5. Tekuća pitanja.

U odnosu na predloženi dnevni red, naknadno je uvrštena tačka 4.

Ad. 1. Usvajanje Zapisnika 68. sjednice Vijeća nacionalnih manjina BiH

Predsjedavajući Vijeća nacionalnih manjina BiH otvorio je raspravu o ovoj tački dnevnog reda. S obzirom na to da rasprave nije bilo, pristupilo se glasanju, te je Zapisnik jednoglasno usvojen.

Ad. 2. Razmatranje prijedloga informacije za Zajedničku komisiju za ljudska prava Parlamentarne skupštine BiH o aktima kojima se regulira rad Vijeća nacionalnih manjina BiH

Predsjedavajući je otvorio raspravu o ovoj tački dnevnog reda, te dao riječ sekretaru Zajedničke komisije, koja je podsjetila da je materijal u dva navrata dostavljan članovima Vijeća, te da nije bilo primjedbi na njegov sadržaj. Također, članovi Vijeća upoznati su i da je na prethodno održanoj sjednici Zajedničke komisije za ljudska prava informacija ocijenjena kao iznimno važna, te je jednoglasno primljena k znanju uz zaključak da će zajednički sastanak predstavnika Zajedničke komisije i Vijeća nacionalnih manjina BiH biti održan po izboru novih članova ovog parlamentarnog tijela. U raspravi je učestvovao Nedžad Jusić, koji je istaknuo kako je materijal važan i zbog narednog saziva Vijeća nacionalnih manjina BiH kako bi se dodatno unaprijedio rad ovog tijela. Napomenuo je i da bi u narednom mandatu trebalo insistirati na donošenju Zakona o vijećima nacionalnih manjina BiH, kojim bi se uspostava i rad ovih tijela na određeni način ujednačila. Andrija Svatok istaknuo je važnost poslovnčkog prepoznavanja Vijeća kao ovlaštenog predlagača inicijativa i prijedloga prema Parlamentarnoj skupštini BiH.

Informacija je jednoglasno prihvaćena.

Ad. 3. Razmatranje pitanja korištenja jezika nacionalnih manjina u BiH, potrebe saradnje sa Savjetom i Savezom nacionalnih manjina Republike Srpske i donošenja strategije za nacionalne manjine Bosne i Hercegovine

Predsjedavajući Vijeća podsjetio je na činjenicu da je ova tačka dnevnog reda bila predložena kao priprema za zajednički sastanak s predstavnicima Savjeta i Saveza nacionalnih manjina RS, koji je otkazan zbog epidemiološke situacije uzrokovane pandemijom COVID-19.

U uvodnom dijelu predsjedavajući je istaknuo kako se jezici pojedinih nacionalnih manjina – kao osnov očuvanja kulture naroda - izučavaju, ali da ta praksa nije unificirana na cijeloj

teritoriji BiH, te je prezentirao određene primjere izučavanja poljskog, ukrajinskog, češkog i italijanskog jezika, u pojedinim slučajevima i uz pomoć ambasada određenih zemalja. U raspravi su učestvovali:

Dejan Piotrovski, koji je naglasio kako je na Filozofskom fakultetu u Sarajevu, zahvaljujući Ambasadi Poljske, organizirano učenje poljskog jezika, te da je ista ambasada, a u saradnji i s udruženjima Poljaka u BiH, organizirala i učenje poljskog jezika na daljinu;

Nedžad Jusić naglasio je kako je veoma važno da se sistemski riješi pravo manjina da uče i koriste svoj jezik, te naglasio da na nivou BiH posredstvom nadležnih ministarstva nije urađeno puno da se ovo osigura, što uzrokuje iako ne prisilnu, onda sistemsku asimilaciju pripadnika manjina;

Jovanka Manžalović-Šalaka napomenula je da su odsjeci za češki jezik postojali u BiH – u Sarajevu (Odsjek za slavenske jezike) i u Banjoj Luci, te da postoje informacije da je učenje češkog jezika onemogućeno u Banjoj Luci;

Davor Ebner naveo je kako se njemački jezik iznimno dobro izučava u BiH, prije svega zahvaljujući odsjecima germanistike na skoro svim univerzitetima u BiH, da se izučava i u skoro svim školama – osnovnim i srednjim, te da je angažman *Goethe i Austrijskog* instituta po pitanju organiziranja učenja njemačkog jezika iznimno važan u BiH;

Halil Bicaj naglasio je kako je situacija s albanskim jezikom iznimno teška posljednjih godina, te da postoje kursevi i adekvatni profesori za albanski jezik, ali da se trenutno sva nastava albanskog jezika odvija na nivou kurseva jezika;

Eva Pašić-Juhas naglasila je kako se mađarski jezik izučava prvenstveno zahvaljujući Ambasadi Mađarske, i to putem kurseva koji se organiziraju čak i za vrijeme pandemije (online metodom), te da je interes za učenje mađarskog jezika u periodu pandemije COVID-19 porastao, ali je istaknula i problem nepostojanja posebnih budžetskih linija za manjine u ministarstvima na svim nivoima vlasti, jer su finansijska sredstva ključni problem za organiziranje kurseva jezika, kao i potrebu da se na uvođenju učenja jezika manjinskih naroda u BiH treba insistirati pri ministarstvima na entitetskim i kantonalnim nivoima – u skladu s nadležnostima;

Marija Grbić navela je kako na nivou Bosne i Hercegovine postoji škola 'dopunska nastava slovenačkog jezika', koju finansira Slovenija, koja se nadopunjava besplatnim ljetnim školama slovenačkog jezika u Sloveniji, te da na filozofskim fakultetima u Sarajevu i Banjoj Luci postoje odsjeci za slavenske jezike na kojima se izučava i slovenački jezik.

Hakan Varan istaknuo je kako je najveći problem nepostojanja sistemskog rješenja za učenje manjinskih jezika - nepostojanje velikog broja pripadnika manjinskih naroda na teritoriji BiH,

ali je naveo i da je turska nacionalna manjina prisutna na cijeloj teritoriji BiH, te da se kursevi turskog jezika organiziraju na cijeloj teritoriji BiH uz podršku Republike Turske.

Tokom rasprave Nedžad Jusić predložio je dva zaključka:

- a) da se uputi preporuka Ministarstvu civilnih poslova BiH, Ministarstvu za ljudska prava i izbjeglice BiH, Federalnom ministarstvu obrazovanja i nauke, Ministarstvu prosvjete i kulture Republike Srpske, te svim kantonalnim ministarstvima nadležnim za pitanja obrazovanja, nauke i kulture da se prednost prilikom finansiranja određenih aktivnosti nevladinih organizacija i udruženja dā onim projektima koji promoviraju običaje, jezik i kulturu nacionalnih manjina koje žive na teritoriji BiH (**prihvaćen većinom glasova** - 15 „za“ i jedan „protiv“);
- b) da se uputi dopis Ministarstvu za ljudska prava i izbjeglice BiH kojim će se, ponovo, iskazati podrška za donošenje i usvajanje Strategije za nacionalne manjine na nivou Bosne i Hercegovine (**prihvaćen jednoglasno**).

Ad. 4. Razmatranje prijedloga odgovora na upitnik Vijeća Evrope o provođenju principa iz Okvirne konvencije za zaštitu nacionalnih manjina

Predsjedavajući Vijeća dao je riječ Davoru Ebneru koji je bio zadužen da pripremi odgovore na upitnik dostavljen od Ministarstva za ljudska prava i izbjeglice BiH, a povodom provođenja principa iz Okvirne konvencije za zaštitu nacionalnih manjina.

Gospodin Ebner prezentirao je članovima prijedlog odgovora na dostavljena pitanja. Uz nekoliko intervencija na prijedlog teksta, a koje su se odnosile na *spominjanje presude u slučaju Pudarić protiv BiH, donesene povodom nepostojanja mogućnosti kandidiranja predstavnika srpskog naroda koji živi na teritoriji Federacije BiH za člana Predsjedništva BiH – u odgovoru na pitanje (2) Osobe koje pripadaju konstitutivnim narodima koje predstavljaju manjinu; ispravku 'Tuzlanski' u 'Unsko-sanski kanton' – u odgovoru na pitanje (4) Vijeća nacionalnih manjina, što je bila greška u upitniku VE; te je u odgovoru na isto pitanje dopunjen prijedlog odgovora u smislu davanja primjedbe o još uvijek nepostojećim zakonskim odredbama koje bi onemogućile promjenu načina izjašnjavanja o pripadnosti određenom konstitutivnom naroda/nacionalnoj manjini radi pridobivanja određenih koristi; prijedlog odgovora jednoglasno je prihvaćen.*

Ad. 5. Tekuća pitanja

Rasprave o ovoj tački dnevnog reda nije bilo.

Sjednica je završena u 14.30 sati.

**Sekretar Zajedničke komisije
za ljudska prava
Aida Kreho**

**Predsjedavajući
Vijeća nacionalnih manjina BiH
Andrija Svatok**